DE SANGVISORBA▸ CAP▸ CCCIII▸

NOMINA.

OVVM ignoraremus quo nomine ſtirpem hanc ueteres Græci & Latini, ſi modo ijs cognita fuit, appellarint, maluimus interea uulgari uti nomenclatura, donec aliud certius nomen inueniremus. Elatinen tamen eſſe iudicarem, ſi folia puſilla, piloſa, & rotunda obtineret. Nunc quum neque puſilla, neq; piloſa, neq; rotunda, ſed mucronata eſſe uideantur, certi ſtatuere nihil poſſum. Sanguiſorba uerò dicta eſt hæc herba, non quod uulneribus iniecta ferrũ & ſpicula facilè & citra ſenſum doloris exigat, ut nõnulli arbitrantur: idipſum enim non poſſe mirifica quæ illi ineſt adſtringendi facultas abundè oſtendit: ſed potius quod ei in ſiſtendo ſanguine undecunq; emanarit, mira admodũ inſit efficacia, adeò ut hunc ipſum quaſi abſorbere uideatur. Erroris autem huius nulla alia cauſa eſt, niſi quod hanc ſtirpem multi cum ea quæ hodie Pimpinella uocatur, confundant, quæ certè propter caliditatẽ quam obtinet haud exiguam, quandã etiam trahendi facultatẽ habere uidetur, adeò ut infixa corpori extrahere facile queat. Quod uerò cum Pimpinella confuderint non alio factum eſt nomine, quàm quod huius folia proximè ad Pimpinellæ folia, quæ itidem ut hæc ſerrata ſunt, accedere uidentur. Sed hæc confuſio non caret errore, ut paulò pòſt dicemus. Germanis hæc herba Kölbleskraut / à capitellis quæ ruffeſcentibus punctis maculata ſunt, dicitur. Nõnulli etiam Germanorum Hergots bårtlin nominant. Quidam etiam à ſiſtendo ſanguine Blůtkraut.

Sanguiſorba cur dicta.

Error eorum qui Pimpinellã cum Sanguiſorba confundunt.

GENERA.

Duo ſunt eius herbæ quæ Sanguiſorba uocatur genera. Vna enim maioribus conſtat foliis ac longioribus, coliculis tamen tenuioribus, ideoq; ab hac foliorũ forma maior à nobis dicta eſt. Altera minoribus foliis, coliculis autem maioribus eſſe deprehenditur, quare ab iſta foliorũ effigie rectè minor appellari poteſt, ut inter eas aliquod diſcrimen eſſe herbariæ rei ſtudioſi hac ratione animaduertant.

Sanguiſorba maior.

D

Minor.

FORMA.

Herba eſt à radice craſſa & longa, ſtatim folioſa, minor potiſsimũ, coliculos habens plurimos rubentes, folia aſpera, in extremitatib. latè crenata & ſerrata, in ſummo coliculorũ capitella ruffeſcentibus punctis maculata, quæ ſi hiant flores exeunt herbacei, in medio croceam comam oſtendentes.

LOCVS.

Naſcuntur locis incultis, aridioribus, & ſoli expoſitis. Vnde iterum colligere licebit non eſſe Elatinen, utcunq; à facultatibus illius non diſcrepet, quòd Dioſcoride & Plinio teſtibus, Elatine in cultis & ſegetibus proueniat.

TEMPVS.

Florent Maio & Iunio menſibus.

TEMPERAMENTVM.

Guſtantibus adſtrictionẽ haud uulgarem ac uiſcoſitatem herba præ ſe ferre uidetur. Quapropter ſiccam admodum conſiſtentiã nacta eſt, ſimulq; corpora contrahere, & conſtringere poteſt, atqueadeo emplaſticam, eo quòd glutinoſa ſit, facultatem obtinet.

VIRES.

Ex ijs quæ diximus abundè conſtat utranque Sanguiſorbam in reſtringendis ac ſupprimendis ſanguinis profluuijs eſſe efficaciſsimas, adeò ut nonnulli conſtanter aſſerant, eas etiam manibus geſtatas ſanguinem undecunq; manantẽ ſiſtere poſſe. Experientia certè compertũ eſt ad muliebre profluuiũ ſanandũ, nullum poſſe reperiri præſentius ijs ſtirpibus præſidiũ. Glutinant etiam uulnera illarũ folia, carcinomatisq; & fiſtulis medentur. Generoſum deniq; ac ſtrenuum remediũ eaſdem eſſe ad dy-

A ad dyſenterias, & reliquos uentris fluxus, ſi ex aq
notum eſt. Quid multa? Elatines herbæ, cuius
dentur, facultates habent. Quare toto cœlo erra
cõmemoratum eſt, cum Pimpinella confundun
& multum calida: illæ contrà ſapore, haud ſecus a
non tantum differunt facultatibus, imò etiam od
florũ diuerſitate, ut quiuis ex utriuſq; herbę pictu

DE SCOLYMO▸ CA

NOMINA.

ΚΟΛΥΜΟΣ Græcis, Carduus & Str
ra dicitur. Sunt qui hodie Arcocum
uocis ſyllabam articuli uice præponer
uocant: Cocali ſiquidem nomine, nu
mile eſt, uenit. Nunc uulgo herbariorũ ab articu
Articocalus, aut expuncta uocali a, Articoclus,
bulo, Artícols uel Artícoca nuncupatur. Germa
bunt, aut Strobildorn. Strobilum autem Rom
dixerunt, quàm quod eius capitulum, ut diximu
nucem referre uidetur. Cinaram uerò ſunt qui ap
tum cineribus gaudeat. Alij à Cinara potius pue
mutata eſt, dictam eſſe uolunt.

FORMA.

B Folia habet Chamæleontis, & ſpinæ albæ uoc
ſiora. Caulem emittit oblongum, folioſum, in qu
nigram & craſſam. Hæc Dioſcorides. Cæterum
extuberat globum, corticoſis unguibus turgent
tum, quorũ orbis exterior uiret, interior niueo ca
tilat colore, qui tandẽ euaneſcit in pappos. Capu
ceas laminas, ſemen oſtendens Cnici figura. Nos
cturã hoc tempore dare non potuimus, quod pri
dat. Curabimus autem alio tempore ut ſtudioſi

LOCVS.

Nuſquam, quod ſciam, in Germania prouen
Scolymus qui in hortis colitur & plantatur, uerè
dum eſſe duximus, quia inter Græcos eſſe conſta
lymum à Cinara diſcriminãt. Non eſt autẽ aliud
quod Scolymus ferus eſt & ſylueſter, Cinara uer
Carduus altilis nominatur.

TEMPVS.

Quum Solſtitiũ æſtiuum agitur, Scolymi flos
tulus Opera & dies, teſte, qui ea florente cicadas
bidinis auidiſsimas, uirosq; in coitum pigerrimo
præ Sirij æſtu areſcentibus, ſcribit.

TEMPERAMEN

Quæ ſecundum qualitatẽ editur actio, calidu
tertio incipiente, medicamentũ indicat, ſiccum u

VIRES. EX DIOS

Radix Scolymi illita graueolentiã alarũ, & toti